

รายวิชาศิลปะ

รหัสวิชา ศ๑๖๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง ร้องเล่นเพลงพื้นบ้าน

ครูผู้สอน ครูจันทิมา อนุกุล

ร้องเล่นเพลงพื้นบ้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

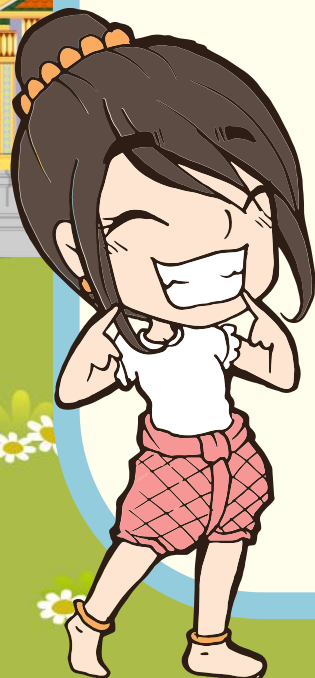
๑. บอกลักษณะของเพลงพื้นบ้าน ๔ ภาค
๒. ปฏิบัติร้องเล่นเพลงพื้นบ้าน
๓. ตระหนักและเห็นคุณค่าของเพลงพื้นบ้าน ๔ ภาค

นักเรียนรู้จัก

เพลงพื้นบ้านอะไรบ้าง

เพลงพื้นบ้าน ๔ ภาค

ภาคเหนือ

ภาคกลาง

ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคใต้

เพลงพื้นบ้าน ภาคเหนือ

เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ

ชีวิตของผู้คนในภาคเหนือ หรือชาวล้านนา ผูกพันอยู่กับเสียงเพลงตลอดเวลาตั้งแต่ในวัยเด็ก จนถึงวัยชรา คิดคำร้องขึ้นด้วยปฏิภาณไหวพริบ จดจำสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุ เพลงพื้นบ้านภาคเหนือที่ยังเป็นที่รู้จัก และยังมีการร้องเล่นกันอยู่บางแห่งจนถึงปัจจุบัน

เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ

เพลงซอ

เพลงจ้อย

เพลงคำว

เพลงกล่อมเด็ก

เพลงพื้นบ้าน

ภาคกลาง

เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

เพลงพื้นบ้านเกิดจากชาวบ้านเป็นผู้สร้างบทเพลงและ
สืบทอดกันมาแบบปากต่อปากโดยการจดจำบทเพลง เป็นคำร้อง
ง่าย ๆ ที่เป็นเรื่องราวใกล้ตัวในท้องถิ่นนั้น ๆ จึงทำให้
เพลงพื้นบ้านเป็นสมบัติอันมีค่า ที่บรรพบุรุษสั่งสม
เพื่อเป็นมรดกที่ลูกหลานไทยต้องดูแล

เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

เพลงลำตัด

เพลงอีแซว

เพลงฉ่อย

เพลงเกี่ยวข้าว

เพลงพื้นบ้าน ภาคอีสาน

เพลงพื้นบ้านภาคอีสาน

ภาคอีสานเป็นแหล่งรวมกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน
ถึง ๓ กลุ่ม จึงมีเพลงพื้นบ้านแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมไทย-ลาว
๒. เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมเขมร-ส่วย (กูย)
๓. เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมไทยโคราช

เพลงพื้นบ้านภาคอีสาน

หมอลำ

เซิ้ง, ลำเซิ้ง

เพลงโคราช

เพลงพื้นบ้าน ภาคใต้

เพลงพื้นบ้านภาคใต้

เพลงพื้นบ้านที่นิยมเล่นกันในกลุ่มชาวไทยมุสลิม

เพลงพื้นบ้านที่นิยมเล่นในกลุ่มไทยพุทธ

เพลงพื้นบ้านที่นิยมเล่นในโอกาส เทศกาลเพลง

พื้นบ้านที่เล่นได้ทุกโอกาส

และเพลงกล่อมเด็ก

เพลงพื้นบ้านภาคใต้

เพลงพื้นบ้านที่นิยมเล่นในกลุ่มชาวไทยมุสลิม

ได้แก่ เพลงตันหยง ลีเกฮูลู

เพลงพื้นบ้านที่นิยมเล่นในกลุ่มชาวไทยพุทธ

ได้แก่ เพลงกล่อมนาค เพลงเรือ

เพลงนาสวดมาลัย

ตัวอย่างเพลงพื้นบ้าน

ภาคกลาง

เพลงฉ่อย

เพลงฉ่อย มีชื่อเรียกอีกชื่อว่า เพลงไอ้เป่
เนื่องจากพ่อเพลงฉ่อย ยุคแรกชื่อ ตาเป่
ยายมา เป็นภรรยา เริ่มแรกเพลงฉ่อย หรือ เพลงเป่
เป็นที่นิยมในแถบจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัด
ใกล้เคียง ประมาณก่อนยุค พ.ศ. ๒๔๓๗ เป็นต้นมา

วิธีเล่นเพลงฉ่อย

ผู้แสดงประกอบด้วย ฝ่ายชายและฝ่ายหญิง
ฝ่ายละประมาณ 2-3 คน ในขณะที่พ่อเพลง
แม่เพลงร้องโต้ตอบกัน ผู้เล่นคนอื่นๆ
จะทำหน้าที่เป็นลูกคู่ เนื้อหาที่ร้องส่วนใหญ่
มีทั้งเรื่องทางโลก ทางธรรม ชิงช้า

เอกลักษณ์เพลงฉ่อย

รับเพลงว่า เอชา เอชา เอ้ชา
ชาฉ่าชา หนอยแม่

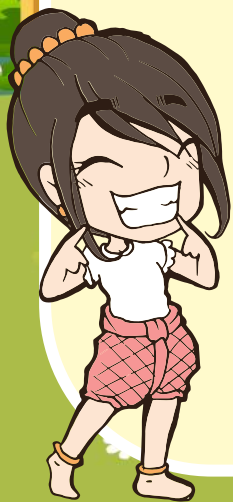
ร้องเล่นเพลงฉ่อย

เพลงฉ่อย

(ญ) ได้ยินสำเนียงเสียงชายว่า
สาวน้อยแม่ไม่ซำร่าไร
แม่เลยเดินขยี้แล้วสีเล็บ
วางท่าจะไปเก็บ ดอกไม้

เอฮาฯ

(ช) เห็นหญิงเก็บดอกไม้ตั้งใจ
จะขอ จะเป็นกิ่งหรือช่อ ก็พอใจ
ตรงเข้าไปงุบงิบแล้วกระชิบบอก
ขอพี่จักดอกได้ไหม

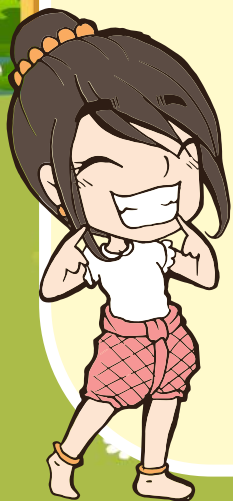
เอฮาฯ

เพลงฉ่อย

ญ) จะมาขอดอกไม้คงไม่ได้หรอก
อย่าทำเป็นหยิกแก้มหยอก
นะจะบอกให้
ถ้าแกอยากได้ให้ไปยื่นชม
จะเด็ดดอกไปดม คงไม่ได้

เอฮาฯ

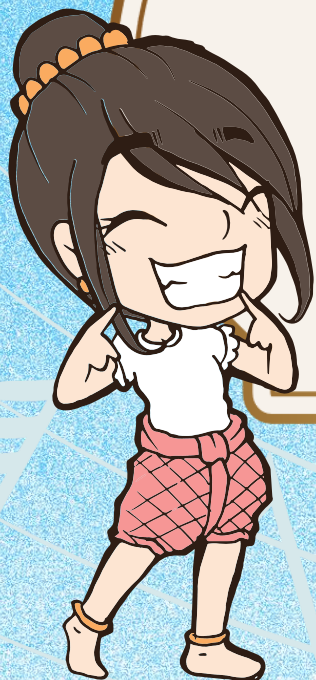
(ช) พี่ไม่อยากจะดมแต่พี่อยากดู
อย่าหวังเลยหนู ขอดูไม่ได้
ขอให้พี่นี้กันจักดอก
ได้แล้วพี่ไม่บอกกับใคร

เอฮาฯ

กิจกรรมวันนี้

ร้องเล่นเพลงพื้นบ้าน

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนจับคู่หรือแบ่งกลุ่ม
ตามความเหมาะสม จากนั้นฝึก
ร้องเพลงพื้นบ้านเพลงฉ่อย

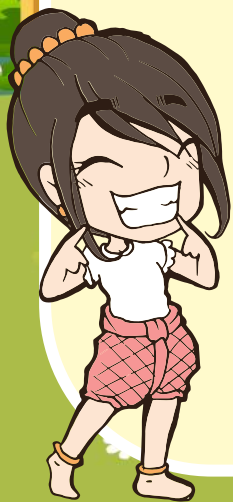
บทบาทครูปลายทาง

ให้ครูปลายทางควบคุมชั้นเรียน
ดูแลความเรียบร้อย
และตรวจสอบความถูกต้อง

เพลงฉ่อย

(ญ) ได้ยินสำเนียงเสียงชายว่า
สาวน้อยแม่ไม่ซ้ำร่ำไร
แม่เลยเดินขยี้แล้วสี่เล็บ
วางท่าจะไปเก็บ ดอกไม้

เอฮาฯ

(ช) เห็นหญิงเก็บดอกไม้ตั้งใจ
จะขอ จะเป็นกิ่งหรือช่อ ก็พอใจ
ตรงเข้าไปงุบงิบแล้วกระชิบบอก
ขอพี่จักดอกได้ไหม

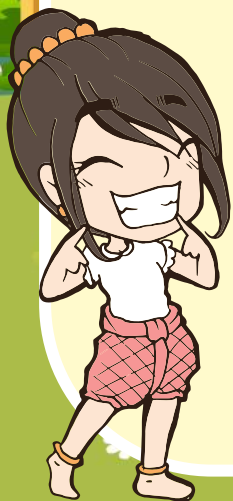
เอฮาฯ

เพลงฉ่อย

ญ) จะมาขอดอกไม้คงไม่ได้หรอก
อย่าทำเป็นหยิกแก้มหยอก
นะจะบอกให้
ถ้าแกอยากได้ให้ไปยื่นชม
จะเด็ดดอกไปดม คงไม่ได้

เอฮาฯ

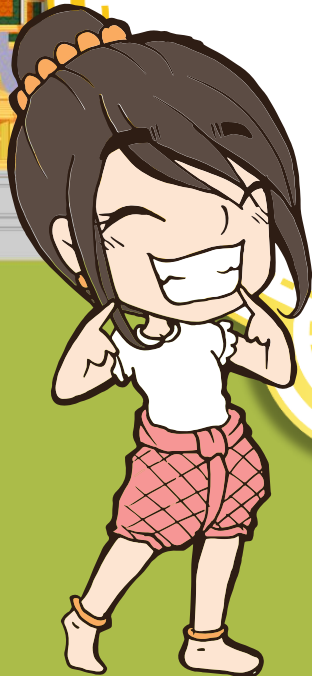
(ช) พี่ไม่อยากจะดมแต่พี่อยากดู
อย่าหวังเลยหนู ขอดูไม่ได้
ขอให้พี่นี้กันจักดอก
ได้แล้วพี่ไม่บอกกับใคร

เอฮาฯ

สรุปการเรียนรู้ สำหรับวันนี้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ร้องเพลงปลุกใจ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

